

ตัวอย่างรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.4)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยพระนครไทย

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

คณะครุศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา
2700506 ปฏิบัติการวิชาชีพ 1
2. จำนวนหน่วยกิตหรือจำนวนชั่วโมง
8 หน่วยกิต (11-4-9)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
ครุศาสตรบัณฑิต ทุกสาขาวิชา
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
อาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์/อาจารย์นิเทศก์โรงเรียน
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร
ภาคการศึกษาปลาย ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2552
6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาปฏิบัติการภาคสนามครั้งล่าสุด
10 สิงหาคม 2552

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม
 - 1.1 บูรณาการความรู้และทักษะทางการคิดมาใช้ในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
 - 1.2 เลือกใช้ ผลิตสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้
 - 1.3 วิจัยในชั้นเรียนและนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 1.4 จัดกิจกรรมทางวิชาการเรียนรู้รวมทั้งการปฏิบัติงานครูด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานสอน โดยตรง และเพื่อส่งเสริมการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร มีเจตคติที่ดีและศรัทธาและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู
2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม
บูรณาการความรู้ทั้งหมดที่ได้จากการเรียน สามารถปฏิบัติงานด้านการสอน ผลิตสื่อ และทำวิจัยในชั้นเรียนและปฏิบัติงานอื่น ๆ ในโรงเรียนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่จะต้องพัฒนา

ปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่และคุณลักษณะของการเป็นครูที่ดี และประพฤติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู มีเจตคติที่ดีและศรัทธาวิชาชีพครู

1.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

ใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน สอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมในการสอนพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3 วิธีการประเมินผล

อาจารย์นิเทศก์คณะฯ และอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนใช้แบบวัดและประเมินผลด้านลักษณะครูที่ดีตลอดภาคการศึกษา ในช่วงกลางภาคการศึกษา 1 ครั้งและปลายภาค 1 ครั้ง เพื่อพิจารณาความประพฤติในการปฏิบัติการสอน ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ 5 ด้านคือจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม ตลอดภาคการศึกษา

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่จะได้รับ

ได้รับประสบการณ์ตรงในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยผ่านการบูรณาการความรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ความสามารถในการประเมินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน การเรียนรู้แบบสืบสอบ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร

2.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

- (1) ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพครูคณะครุศาสตร์จัดปฐมนิเทศนิสิตก่อนไปปฏิบัติการวิชาชีพครู
- (2) ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและงานครูอื่นๆ ร่วมกับอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน

2.3 วิธีการประเมินผล

- (1) พิจารณาจากแบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะตลอดภาคการศึกษา โดยการประเมินของอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ อย่างน้อย 3 ครั้งต่อวิชา/ภาคการศึกษา
- (2) ประเมินผลการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพตลอดภาคการศึกษาโดยนิสิตต้องส่งรายงานสรุปผลการจัดการปฏิบัติการสอนและสรุปผลงานอื่นๆ ที่ได้ฝึกปฏิบัติมาตลอดภาครวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่จะได้รับการพัฒนา

ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในชั้นเรียน สามารถจัดการกับอารมณ์ ความรู้สึก

3.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียน

- (1) อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนสาธิตการสอนในชั้นเรียน
- (2) จัดให้นิสิต/นักศึกษาได้ร่วมทำแผนการสอน สังเกตการสอน

3.3 วิธีการประเมินผล

- (1) นิเทศการจัดการเรียนการสอนของนิสิต/นักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์และอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน
- (2) ใช้แบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตลอดภาคการศึกษา

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

ความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคลากรอื่นในวิชาชีพครูและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

4.2 กระบวนการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาการเรียนรู้

- (1) การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งการปฏิบัติงานครูด้านต่างๆ ที่ไม่ใช่การสอนโดยตรง คือ งานอื่นๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น งานด้านกิจการนักเรียน หรือฝ่ายปกครองนักเรียน งานธุรการ งานบริหารทรัพยากรมนุษย์ งานประชาสัมพันธ์ งานทะเบียน งานประจำชั้น งานธุรการในชั้นเรียน หรืองานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย
- (2) การสัมมนากลุ่มย่อยระหว่างอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์และนิสิตแต่ละสาขาวิชาและวิชาเอก
- (3) การสัมมนานิสิตหลังปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อสรุปเป็นบทเรียนและพัฒนาตนเองในอนาคต

4.3 วิธีการประเมินผล

ประเมินโดยใช้แบบวัดและประเมินผลด้านลักษณะครูที่ดีตลอดภาคการศึกษา เกี่ยวกับความประพฤติของนิสิตในขณะที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน นอกจากนี้ต้องเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ในการให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา และชุมชน เป็นต้น

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

ความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทดลองวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อการสอนที่สร้างสรรค์เป็นรายบุคคล

5.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้

การจัดทำสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน แต่ละคาบ รวมทั้งของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ แผ่นภาพ ภาพโฆษณา หนังสือพิมพ์ วารสาร วีดีทัศน์ สไลด์ เทปบันทึกเสียง

5.3 วิธีการประเมินผล

- (1) ใช้แบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา เฉพาะตลอดภาคการศึกษา ในส่วนของการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ด้านการสื่อสาร/อธิบายและบุคลิกภาพ
- (2) ใช้แบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตลอดภาคการศึกษา ในส่วนของการประเมินด้านสาระการฝึกทักษะในการเลือกใช้การผลัดสื่อและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้เทคนิคและยุทธวิธีในการจัดการเรียนรู้

6. ทักษะการสอน

6.1 ทักษะสอนที่ต้องพัฒนา

- (1) สามารถวางแผน ออกแบบหลักสูตร ปฏิบัติการสอน จัดการชั้นเรียน วัดและประเมินผล การเรียนรู้ บันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนการสอน และทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
- (2) สามารถปฏิบัติงานครูด้านต่างๆ นอกเหนือจากการสอนที่ได้รับมอบหมาย
- (3) สามารถประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในการจัดการศึกษา
- (4) สามารถประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

6.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้

- (1) สัมภาษณ์ข้อมูลนักเรียน
- (2) สังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
- (3) วางแผนการการแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัย
- (4) หาแนวทางในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน

6.3 วิธีการประเมินผล

- (1) จัดทำบันทึกหลังสอนและรายงานผลการจัดการเรียนรู้
- (2) รายงานผลการทำวิจัยในชั้นเรียน
- (3) ใช้แบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา เฉพาะตลอดภาคการศึกษา
- (4) ใช้แบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตลอดภาคการศึกษา
- (5) สอบสอน

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินงาน

1. คำอธิบายรายวิชา

การบูรณาการความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคนิคและยุทธวิธีการเรียนรู้ในวิชาเฉพาะหรือวิชาเอกได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และผู้เรียน การจัดทำบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรไปใช้ หรือการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งการปฏิบัติงานครูด้านต่างๆ นอกเหนือจากการสอน และการสัมมนาทางการศึกษาโดยได้รับการนิเทศอย่างใกล้ชิด

2. กิจกรรมของนิสิต

นิสิตปฏิบัติการสอนไม่น้อยกว่า 7 ชั่วโมง/สัปดาห์ และงานอื่นๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น งานด้านกิจการนักเรียนหรือฝ่ายปกครองนักเรียน งานธุรการ งานบริหารทรัพยากร มนุษย์งานประชาสัมพันธ์ งานทะเบียน งานประจำชั้น งานธุรการในชั้นเรียน หรืองานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายอีกไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง/สัปดาห์

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
1 ชั่วโมง/สัปดาห์	-	14 ชั่วโมง/สัปดาห์	9 ชั่วโมง/สัปดาห์
จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่คณาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการให้คำปรึกษาแก่นิสิตในช่วงเวลาที่นิเทศการสอน และอนุญาตนิสิตเข้าพบเพื่อให้คำปรึกษาได้ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์			

3. รายงานหรืองานที่นิสิตได้รับมอบหมาย

รายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย	กำหนดส่ง
3.1 แผนการจัดการเรียนรู้	- ส่งให้อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนทุกครั้งก่อนการจัดการเรียนการสอน - ส่งให้อาจารย์นิเทศก์ก่อนการนิเทศ - รวบรวมส่งทั้งหมดปลายภาค
3.2 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้	- ส่งให้อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนทุกครั้งที่เกิดการเรียนการสอน
3.3 สรุปผลงานที่ได้ฝึกปฏิบัติมาตลอดภาค	- ปลายภาค
3.4 วิจัยในชั้นเรียนฉบับสมบูรณ์	- ปลายภาค

4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนิสิต

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ปฏิบัติงานอื่น ๆ	วิจัยในชั้นเรียน
1	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนจัดปฐมนิเทศให้นิสิตได้รับรู้เกี่ยวกับโรงเรียน เช่น ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย ระบบบริหาร ระเบียบวินัย ข้อบังคับต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อนิสิตจะได้ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง - พบอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนเพื่อเรียนรู้เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน การบริหารทั่วไป งานกิจการนักเรียน หรือฝ่ายปกครอง งานทะเบียนนักเรียน งานประชาสัมพันธ์ หรืองานที่ทางโรงเรียนได้มอบหมาย - ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน หลักสูตร ระดับชั้นที่สอน แหล่งข้อมูลการเรียนการสอน - จัดทำแผนการสอนระยะยาวตลอดภาค การศึกษาร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ และเริ่มทำวิจัยในชั้นเรียน 	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	เริ่มวิจัยในชั้นเรียน
2	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานครูในห้องเรียนจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน อย่างน้อย 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ - จัดทำบันทึกการสอนรายวิชา รายคาบ/ชั่วโมง ร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ จัดทำบันทึกการสอนรายวิชารายคาบ/ชั่วโมงของตนเอง เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์พิจารณาตรวจแก้ไข ก่อนนำไปปฏิบัติจริง - ช่วยงานตรวจการบ้านนักเรียนหลังจบคาบการเรียนการสอนของอาจารย์นิเทศก์ และร่วมประเมินผลนักเรียนหลังการสอนกับอาจารย์นิเทศก์ 	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ทำวิจัยในชั้นเรียน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ปฏิบัติงานอื่น ๆ	วิจัยในชั้นเรียน
3	<p>ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยมีอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน/หน่วยงานให้คำปรึกษา โดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิสิตจะต้องส่งบันทึกการสอนล่วงหน้า 1 สัปดาห์ เพื่อให้อาจารย์นิเทศก์ได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา วิธีการ และสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ นิสิตล่วงหน้า ก่อนที่นำไปปฏิบัติจริง - อาจารย์นิเทศก์สังเกตการสอนของนิสิตทุกครั้ง ที่นิสิตปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน - อาจารย์นิเทศก์ให้คำแนะนำและร่วมอภิปรายผลหลังการสอนของนิสิต เพื่อติดตามการพัฒนาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิต 	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ทำวิจัยในชั้นเรียน
4	<p>ประเมินผลครั้งที่ 1 โดยอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน อาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ ประเมินแบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะและแบบวัดและประเมินผลด้านลักษณะครูที่ดีและชี้แจงข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีแก้ไข</p>	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	อาจารย์นิเทศก์โรงเรียน อาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ชี้แจงข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีแก้ไข การทำวิจัยในชั้นเรียน
5	<ul style="list-style-type: none"> - นิสิตปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากการประเมินครั้งที่ 1 ของอาจารย์นิเทศก์ เน้นการทำบันทึกการสอน การคุมชั้นเรียน การตรวจงานนักเรียน การแก้ปัญหา ในระหว่างการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ทำวิจัยในชั้นเรียน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ปฏิบัติงานอื่น ๆ	วิจัยในชั้นเรียน
6	- นิสิตปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยมีอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนคอยให้คำแนะนำและสังเกตการสอนและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อนิสิตจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนาการให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ทำวิจัยในชั้นเรียน
7-8	ประเมินครั้งที่ 2 โดยอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน อาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ ประเมินแบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะและแบบวัดและประเมินผลด้านลักษณะครูที่ดี และชี้แจงข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีแก้ไข	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ทำวิจัยในชั้นเรียน
9-13	ประเมินผลครั้งที่ 3 โดยอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน อาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ ประเมินแบบวัดและประเมินผลด้านทักษะและสมรรถนะของการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะและแบบวัดและประเมินผลด้านลักษณะครูที่ดี และชี้แจงข้อบกพร่องและเสนอแนะวิธีแก้ไข	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ทำวิจัยในชั้นเรียน
14-15	- ปฏิบัติการสอนโดยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์นิเทศก์จากการประเมินครั้งที่ 3 และปฏิบัติการสอนโดยอิสระ เน้นการผลิตสื่อการสอน การประเมินผลนักเรียนแบบใหม่ รวมทั้งการติดตามผล	5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	ทำวิจัยในชั้นเรียน
16-18	- สอบสอน และประเมินผลการสอนของตนเอง บันทึกการสอนครบภาคการศึกษา ส่งให้อาจารย์นิเทศก์แต่ละวิชาเอก เพื่อประเมินผลต่อไป	สรุปรายงานการปฏิบัติงานครูอื่น ส่งให้อาจารย์นิเทศก์แต่ละวิชาเอกเพื่อประเมินผลต่อไป	เขียนสรุปวิจัยในชั้นเรียนเป็นรายงาน ส่งให้อาจารย์นิเทศก์แต่ละวิชาเอก เพื่อประเมินผลต่อไป

หนังสือที่แนะนำและเอกสารอ้างอิง

- (1) คู่มือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
- (2) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (3) หลักสูตรสถานศึกษา
- (4) แบบเรียนตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด
- (5) หนังสืออ่านประกอบและเอกสารค้นคว้าเพิ่มเติมในสาขาวิชาและวิชาเอก ของนิสิตคู่มือการวิจัยในชั้นเรียน
- (6) ตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียน ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แคมมณี)

5. หน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานพี่เลี้ยงในสถานประกอบการที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการประชุมกับคณะครุศาสตร์เพื่อเตรียมการในการนิเทศ ดูแลนิสิต และประชุมประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการวิชาชีพ ระหว่างที่นิสิตปฏิบัติการวิชาชีพที่โรงเรียน อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนมีหน้าที่นิเทศการสอนของนิสิตทุกครั้ง และให้งานและดูแลการปฏิบัติงานครูอื่นๆ เช่น งานประจำชั้น งานธุรการ กิจกรรมนักเรียน เป็นต้น โดยให้ เป็นไปตามสัดส่วนของเวลาและประเภทของงานตามเอกสารการนิเทศของคณะครุศาสตร์

6. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศก์

อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาเรื่องต่างๆ ไป เพื่อดูแลให้นิสิตมีสภาพจิตใจ และร่างกายสมบูรณ์ขณะปฏิบัติการวิชาชีพ โดยพบกับนิสิตอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง อาจารย์นิเทศก์คณะมีหน้าที่ในการดูแลให้การปรึกษานิสิตในเรื่องปฏิบัติการวิชาชีพโดยตรง โดยไปนิเทศและสอบนิสิตตามที่กำหนดไว้ในเอกสารการนิเทศของคณะครุศาสตร์ นอกจากนี้ให้พบนิสิต สัปดาห์ เว้นสัปดาห์เมื่อนิสิตกลับมาที่คณะครุศาสตร์ในวันศุกร์ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในเรื่อง การเตรียมแผนการสอน และการสอน รวมทั้งดูแลให้คำปรึกษาเรื่องการปฏิบัติงานครูอื่นๆ นอกเหนือจากงานสอนด้วย

ความรับผิดชอบของศูนย์ประสานงานวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ การให้คำปรึกษา การวางแผน ให้คำแนะนำแก่นิสิตอาจารย์นิเทศก์ทั้งคณะฯ และอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน กำหนดตารางเวลาการส่งนิสิตและการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์คณะฯ และรวบรวมข้อมูลในการประเมินผลนิสิตของทุกสาขาวิชาและวิชาเอก จัดปฐมนิเทศและสัมมนานิสิตและอาจารย์นิเทศก์

7. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนิสิต

ปฏิบัติตามเอกสารการนิเทศของคณะครุศาสตร์ โดยการให้คำปรึกษาทั้งระหว่างการนิเทศที่โรงเรียน และการพบกับนิสิต เมื่อนิสิตกลับมาที่คณะครุศาสตร์ในวันศุกร์ ถ้ามีเรื่องเกินกว่าจะให้การช่วยเหลือได้ ให้ปรึกษากับหัวหน้าอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ หรือศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือต่อไป

8. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุน ที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์

ภาคสนาม/สถานประกอบการ

คณะครุศาสตร์และโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์และวัสดุทางการศึกษาที่จำเป็นในการเรียนการสอน

หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ

1. การกำหนดสถานที่

ในการปฏิบัติการสอน คณะครุศาสตร์มีโรงเรียนเครือข่ายปฏิบัติการวิชาชีพ โดยนิสิต ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพและหัวหน้าอาจารย์นิเทศก์ในแต่ละวิชาเอกเป็นผู้ร่วมกันกำหนดโรงเรียน สำหรับนิสิตในการปฏิบัติการวิชาชีพ และประกาศให้นิสิตทราบก่อนการปฏิบัติการวิชาชีพอย่างน้อย 6 สัปดาห์

2. การเตรียมนิสิต

จัดปฐมนิเทศนิสิตก่อนไปปฏิบัติการวิชาชีพ โดยมีการให้ความรู้ในเรื่องทักษะการสอน ทักษะ การปฏิบัติงานครูอื่นๆ การนิเทศ การประเมินผล ชี้แจงกฎ ระเบียบที่นิสิตควรทราบและปฏิบัติ หัวหน้าอาจารย์นิเทศก์จะส่งนิสิตที่โรงเรียนก่อนเปิดภาคการศึกษากับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ ผู้แทน

3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์นิเทศก์

ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพจัดประชุมสัมมนาอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ โดยมีเอกสารการ นิเทศมอบให้กับอาจารย์นิเทศก์ทุกคน

4. การเตรียมพนักงานพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพจัดประชุมสัมมนาอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ คณะครุศาสตร์ เพื่อทำความเข้าใจในการนิเทศร่วมกัน โดยมีเอกสารการนิเทศมอบให้กับผู้เกี่ยวข้อง ทุกคน

5. การจัดการความเสี่ยง

ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพ อาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ และอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน จัด ประชุมวางแผนในเรื่องการจัดการความเสี่ยง ในเรื่องของการปฏิบัติการวิชาชีพทางด้านวิชาการ ความเครียด และด้านสวัสดิภาพอื่นๆ โดยมีการวางแผนเพื่อการประชุมให้นิสิตรับทราบข้อมูล ต่างๆ อย่างเป็นระบบ พร้อมเอกสารการปฏิบัติการวิชาชีพ วางแผนการติดตาม ดูแลและช่วยเหลือ นิสิตในกรณีเกิดเหตุการณ์ ที่ไม่คาดคิด โดยให้มีลำดับขั้นตอนในการช่วยเหลือ คือ อาจารย์นิเทศก์ โรงเรียน อาจารย์นิเทศก์คณะฯ หัวหน้าอาจารย์นิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ศูนย์ประสบการณ์ วิชาชีพ เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน

หมวดที่ 6 การประเมินนิสิต

1. หลักเกณฑ์การประเมิน

ประเมินการบรรลุผลการเรียนรู้ของนิสิตทั้ง 6 ด้าน โดยให้ระดับคะแนน 1-5 ตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย ดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง

นิสิตต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2 จึงผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต

2.1 ประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน โดยใช้เกณฑ์คะแนน 1-5 ในแต่ละประเด็นตามแบบฟอร์มการประเมินการปฏิบัติงานให้ครบถ้วน สรุปเป็นคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน

2.2 ประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์คะแนน 1-5 ในแต่ละประเด็นตามแบบฟอร์มการประเมินการปฏิบัติงานให้ครบถ้วน สรุปเป็นคะแนนเฉลี่ยของแต่ละคน

2.3 ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพประมวลคะแนนตามหลักเกณฑ์ที่ได้ระบุไว้ โดยรวมคะแนนของอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์และอาจารย์นิเทศก์โรงเรียน ได้เป็นเกรด

3. ความรับผิดชอบของพนักงานที่เลี้ยงต่อการประเมินนิสิต

อาจารย์นิเทศก์โรงเรียนต้องศึกษาการประเมิน และปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์เพื่อร่วมกันประเมินผลการสอนของนิสิต 2 ครั้ง และการประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนอีกไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง และรวบรวมคะแนนส่งหัวหน้าอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ประจำโรงเรียน เพื่อการประมวลผลเป็นเกรดต่อไป

4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบประสบการณ์ภาคสนามต่อการประเมินนิสิต

ปรึกษารื้อกับอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนเพื่อประเมินพฤติกรรมนิสิต และประเมินผลการปฏิบัติการวิชาชีพของนิสิตในความดูแลตามที่ระบุไว้ในเอกสารการนิเทศ และนำส่งศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพเพื่อประมวลผลเป็นคะแนนต่อไป

5. การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพประสานงานการโรงเรียนและสาขาวิชาเพื่อตรวจสอบ และทำความเข้าใจในเมื่อการประเมินมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และกรณีจำเป็น โดยประสานงานหรือจัดประชุมเพื่อพิจารณาหาข้อสรุปที่ยุติธรรม และดำเนินการต่อไป

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของ การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1.1 นิสิต

- (1) การตอบแบบประเมินผล
- (2) การประชุมสัมมนาหลังการปฏิบัติการวิชาชีพ
- (3) การให้รางวัลนิสิตปฏิบัติการวิชาชีพดีเด่น และนิสิตจัดทำสื่อการสอนดีเด่น

1.2 พนักงานพี่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ

- (1) นิเทศ และประเมินผลการปฏิบัติการวิชาชีพทั้งการสอน และการปฏิบัติงานครูอื่นๆ ในแบบฟอร์มของคณะครุศาสตร์
- (2) การประชุมอาจารย์นิเทศก์โรงเรียนหลังการปฏิบัติการวิชาชีพ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติการวิชาชีพของนิสิต และการจัดการปฏิบัติการวิชาชีพ

1.3 อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม

- (1) นิเทศ และประเมินผลการปฏิบัติการวิชาชีพทั้งการสอน และการปฏิบัติงานครูอื่นๆ ในแบบฟอร์มของคณะครุศาสตร์
- (2) การประชุมอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์หลังการปฏิบัติการวิชาชีพ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติการวิชาชีพของนิสิต และการจัดการปฏิบัติการวิชาชีพ

1.4 อื่น ๆ

การสำรวจความพึงพอใจในการปฏิบัติการวิชาชีพของนิสิตจากคณะผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2. กระบวนการทบทวนผลประเมินและการวางแผนปรับปรุง

- (1) ศูนย์ประสบการณ์วิชาชีพประมวลผลการประชุมอาจารย์นิเทศก์คณะครุศาสตร์ อาจารย์นิเทศก์โรงเรียน จากเอกสารการนิเทศ และแบบสอบถามความพึงพอใจของคณะผู้บริหารสถานศึกษา และการประเมินผลเกรดของนิสิต เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารคณะครุศาสตร์เพื่อทราบและพิจารณาและแจ้งผลให้ภาควิชา และสาขาวิชา
- (2) สาขาวิชาร่วมพิจารณาประสิทธิผลของการปฏิบัติการวิชาชีพ วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแผนพัฒนาปรับปรุงสำหรับใช้ในภาคการศึกษาต่อไป โดยแสดงไว้ในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร